

Folkmusik & Dans

01

2015
medlemstidning för rfod
riksförbundet för
folkmusik och dans

setar
persiskt instrument spelat
i iran och centrala asien

folkmusik & dans

Medlemstidning för Riksförbundet
för Folkmusik och Dans, RFoD.

Utkommer med 4 nr/år.
ISSN 1103-7083

ANSVARIG UTGIVARE

Thomas Teje
thomas.teje@rfod.se

REDAKTÖRER

Sofia Joons
076-410 87 64
sofia.joons@rfod.se

Ina Flid

076-525 17 74
ina.flid@rfod.se

LAYOUT

Martha Sanchez

KORREKTUR

Bella Stenberg

SKRIBENTER

Johanna Bölja, Flavia Devonas, Ina Flid, Sofia Joons,
Pia Pohjakallio, Susanne Rosenberg

BILDER

Toomas Volkmann, Börje Dahrén, Anna-Karin Ekman,
Jonas Hjalmarsson, Felicity Laurence,
Kenneth M. Linton, Aron Mattsson, Sanaz,
Ingvil Skeie Ljones, Pia Pohjakallio, Gunnar Stenmark,
Svenska Odlingens Vänners arkiv

TRYCKERI

åtta.45

Annonser	bredd mm	höjd mm	Medlemsrabatt 50%
Helsida 2400:-	210	267	
Halvsida 1500:-	85	255	
Halvsida 1500:-	175	125	
Kvartssida 900:-	85	125	

Planerad utgivning 2015

Nr	Manusstopp	Utgivning
2	15 april	15 maj
3	15 augusti	15 september
4	15 november	15 december

Prenumeration på RFoD:s nyhetsbrev
medlem@rfod.se

Adress till RFoD:s kansli och besöksadress
RFoD, Hornsgatan 103,
117 28 Stockholm

RFoD:s organisationsnummer 80 20 10-9255

Årsavgifter i RFoD för 2015

Betalas till bankgiro 5815-3289

- Enskild medlem: 200 kr
- Familjemedlem (i samma hushåll): 10 kr
- Ungdom, studerande, arbetslös: 150 kr
- Grupper och föreningar:
upp till 50 medlemmar: 350 kr
51–250 medlemmar: 450 kr
251 och fler medlemmar: 550 kr

Prenumeration

(**icke medlemmar**)

200 kr inom Sverige
300 kr till utlandet

www.rfod.se

omslag:

på bilden: fariba heydari
i avaya doost, en av
grupperna på galaveckan
i stockholm
foto: sanaz

innehåll

ledare	3
när gräsrötterna skriver sin historia	4
rallarnas visor	5
101 hattar att sparka ner innan jag dör	6
detta är en dansförening	7
folkmusik-institutionen på kmh	8
flamencoblick	10
möt våra medlemsorganisationer	12
trolska, vilda och karga pipor	14

statligt arrangörsstöd för 2015 fördelat!

Ankaret Kulturförening	40 000 kr
Arrangörsföreningen Gränslös Folkmusik	50 000 kr
Bergshamra för alla	20 000 kr
Boda Hembygdsförening	46 000 kr
Burträsksvängen	30 000 kr
Dunkers Hornblåsare	10 000 kr
FaluFolk Musik & Dans	35 000 kr
Felan – Förening för folkmusik och dans	60 000 kr
Folkmusik i Linköping (föreningen)	35 000 kr
Folkmusik i Linköping (festivalen)	60 000 kr
Folkmusikens Hus i Rättvik	112 000 kr
Folkmusikföreningen Valshuset	80 000 kr
Folkmusikparaplyet i Dalarna	33 000 kr
Föreningen Folkmusikkaféet Allégården	110 000 kr
Föreningen Konstepidemin	25 000 kr
Föreningen Midvinterton	30 000 kr
Föreningen Urkult	46 000 kr
Hjortnäs-Sunnanängs Byamän	8 000 kr
Klubb SAM	47 000 kr
Kulturföreningen KAOS	15 000 kr
Kulturföreningen Tontroll	50 000 kr
Kulturhuset Oceanen	110 000 kr
Malmö Folkmusikförening	75 000 kr
Musikföreningen Apoteket	35 000 kr
Nivren FDG	20 000 kr
Pitebygdens Musikförbund	45 000 kr
Rörooms Backafestivals Kulturförening	35 000 kr
SFG, Samrådet för Folkmusik i Gävleborgs län	60 000 kr
Stockholm Sangeet	30 000 kr
Teaterföreningen Sláva	25 000 kr
Torshälla Finska Förening	50 000 kr
Umeå Folkmusikförening	130 000 kr
Uplands Spelmansförbund	10 000 kr
Ventus	10 000 kr
VisaFolk – Visor & Folkmusik i Sörmland	20 000 kr
Vätterbygdens Folkmusikförening	48 000 kr
Örnsköldsvik Folkmusikförening	55 000 kr
Arrangörsstöd totalt:	1 700 000 kr

25-26
april
visionshelg
& medlemsmöte
i stockholm

Vi kommer att presentera den gångna höstens arbete med visionerna, sammanfatta dem för att tillsammans blicka vidare och göra en plan för det fortsatta arbetet med **RFoD:s visioner och identitet**. Vi kommer även att presentera pågående arbeten inom arrangörssamverkan och vår förstudie Publiken i fokus som just nu har nått redovisningsfasen. Medlemsmötet äger rum på Stallet den 25 april mellan klockan tio och tolv, och därefter följer visionsverkstäder i dagarna två med avbrott för en konsert på Stallet på lördagskvällen. Möteshandlingarna skickas ut senast den 31 mars.

Vi bjuder på fika och lunch!

anmäl dig!
ina.fid@rfod.se

foto: toomas volkmann

kärt barn har många namn

Sofia Joons

ledare

3

Att sätta ord på musik är svårt. Vad använder vi orden till? Vill vi avgränsa eller precisera? Förklara det specifika eller skapa en karta över en hel genre?

RFoD understryker att vi utgår från en bred definition av folk- och världsmusiken och -dansen för att vi ska kunna inkludera så mycket som möjligt av den idag levade folk- och världsmusiken och -dansen. Med akademisk hatt på kan även denna breda beteckning springa på patrull. Folkmusiken dribblar runt med problemet vad "folket" står för nuförtiden. Det har i historien stått för folket på landsbygden och de lägre klasserna i städerna. Det handlar om musik som i historien förgyllt livet för och förvalts av tjänstefolk och arbetare, kringfarande och bönder, sjömän och sömmerskor, skomakare och mjölkerskor. Men ett öga riktat mot historien och det andra mot samtiden blir vi inte bara vindögda, utan inser också att det är mycket som förändrats. Musiken ligger inte fast i klassamhället, den kan förmedlas både muntligt och skriftligt, dåtidens anonyma upphovsmän har delvis bytts ut av folkmusiker som skriver mycket låtar själva och den är inte lika bunden eller uppbyggen av traditionella ceremonier som bröllop och skörde-fester, utan lever en stor del av sitt liv på scener, med liknande behov och förutsättningar som andra musikgenrer.

Benämningen världsmusik användes redan på 60-talet då det florerade tankar om att vi har mycket att lära oss genom att lära oss förstå varandras musik och att detta ökar möjligheterna till världsfred. Världsmusik sågs då som en summa summarum av världens etniska musiktraditioner. Senare har världsmusiken fått beteckna olika sorters traditionell musik och fusionprojekt från andra länder än ens eget för att enklare kunna förmedla och sälja den. Världsmusiken utgår först och främst från betraktarens kulturella hemvist. Det som är folkmusik för mig här, är världsmusik någon annanstans i världen.

Vad menar vi idag i Sverige med termerna folk- och världsmusik och -dans? Har man som inflyttad musiker med sig världsmusik i kappsäcken som med tiden kommer kunna integreras till en folkmusiktradition i Sverige? Hur viktigt är det geografiska ursprunget? Många nya världsmusik- och danstraditioner, till exempel flamencon, är nu lokalt förankrade globala traditioner, med en historisk hemvist. Och hur långt kan man som utövare gå i sitt låtskrivande utan att lämna genren? Vad tycker du? Vi samlar på inlägg till vårens visions- och medlemsmöte och är ständigt idel öra!

folkmusik & dans 1/2015

DET IMMATERIELLA
KULTURARVET

när gräsrötterna skriver sin historia

Sofia Joons

Jag lärde först känna den lilla ön Ormsö i västra Estland genom dess historiska musikskatt med suggestiv stråkharpemusik, sirliga folkliga koraler och mustiga folkvisor. Bristen på levande utövare gjorde att jag letade efter estlandssvenskar som kunde hjälpa mig i sökandet efter ett sätt spela och sjunga musiken.

Det var inte egentligen inte bara musiken jag letade efter utan också mina egna estlandssvenska rötter och jag försökte få ett grepp om både den historiska och levande estlandssvenskheten. Jag längtade efter ett bredare sammanhang för musiken och ville förankra den hos dagens estlandssvenskar.

Revival av både kulturarv och gemenskap

Vid mitten av 00-talet hade jag hittat fram till den nyinrättade estlandssvenska kulturautonomin där jag blev aktiv först som ledamot i det estlandssvenska kulturrådet och senare som ordförande. I Estland delar man in etniska minoriteter i historiska och nya grupper. De historiska är de minoriteter som har sitt kulturella nav i Estland och som historiskt varit en del av den mångkulturella myllan i vilken den estniska republiken hade slagit rot vid sitt utropande 1918.

Den sovjetiska ockupationen innebar att den estlandssvenska kulturens kontinuitet i Estland avbröts och inte kunde återupprättas förrän på 1990-talet. En av det estlandssvenska kulturrådets främsta uppgifter är att bygga broar mellan de historiska estlandssvenskarna och

dagens befolkning i de estlandssvenska orterna samt mellan den estlandssvenska kulturhistorien och republikens historieskrivning. En del estlandssvenskar som flydde till Sverige har flyttat tillbaka till Estland och många har återfått sina marker och gårdar. Men kulturen – hur får man tillbaka den?

På andra sidan Östersjön är andra världskrigets skador fortfarande kännbara

Helande kulturdagar

I mars 2012 åkte jag över isen till Ormsö för att arbeta som tolk under en kulturdag med temat runt Skolan på Ormsö genom tiderna. Första hälften av dagen översatte jag Maria Gilberts anförande om de första skolorna på ön fram till andra världskrigets slut till estniska och andra hälften föredrag om skolan på Ormsö under efterkrigstiden och den sovjetiska ockupationen fram till 1991 till svenska. Folkets hus var fullsatt och programmet drog ut på tiden. Det var så mycket man ville veta mer om. Alla medverkande bodde på ön och kände igen sig i varandras berättelser. Dagens öbor fick en ny förståelse för tiden innan deras ankomst och de äldre Ormsöborna fick en ny känsla och förståelse för dagens Ormsöbor. De sista anförandena hölls av skolans nuvarande rektor och Kaisa Valm som då gick i nian. Dagens elever läser svenska som första främmande språk, lär sig folkvisor och danser från ön och en del lärare har även byggt stråkharpor och lärt sig spela. För ett par år sedan beställde skolan översättningar av Ormsövisor till sångbar estniska för att barnen genom dessa ska få en inblick i Ormsös historia. Mycket av folkhistorien ligger i de korta visorna:

Kett å kakobre e all goast
El å bremmen e all rolast
Bru å brukomen e all fagrast
Opasiare e all latast

Kött och vitt bröd är allra godast
Öl och brännvin är allra roligast
Bruden och brudgummen är allra fagrast
Åskådarna är allra latast

Slöjddelen på skolan är indelad i kvinno- och mansarbeten. Kaisa Valm hade precis innan kulturdagen blivit färdig med sin Ormsödräkt som hon färdigställt själv under högstadiets slöjdlektioner. Kjolen börjar redan under armhålorna och är tillverkad av ett plisserat svart ylletyg. Den vita linnenkajortan är mycket kort och slutar strax under bröstet och kallas därmed bara ärmar. Till dräkten bärs mönsterstickade ullstrumpor som går ända upp till knät och enkla osulade läderskor som påminner om mockasiner. Som avslutning av kulturdagen framförde skolans elever ett par folkvisor både på ormsömål och estniska. Det är en speciell känsla som uppstår, när äldre estlandssvenskar får höra sin dialekt framsjungen av barn och unga. Ögonen lyser upp. Bands knyts mellan nya och gamla öbor.

Den täta stämningen som skapades i folkets hus på Ormsö bar jag med mig länge. Jag tror på möten mellan människor, delandet av de traditioner vi bär och förundras över och förankringen av historieskrivning ända ner på gräsrotsnivå. Det händer något i mötet med människor som bär olika delar av kulturhistorien i levande tradition, för vilka historien är full av släktingar, minnen och känslor. För ett land som genomlidit krig där människor kastats runt av ödet i olika riktningar, några till ond, bråd död och andra till liv i exil, är detta något helande. Det större sammanhanget ger mening åt våra kulturella uttryck både för oss själva och utomstående. För den egna gruppen berikas identitetsuppfattningen och för utomstående framstår det specifika så tydligt att man kan ta det till sig.

Ormsö är en ö i Estland ...

som från 1200-talet fram till andra världskriget beboddes av svenskar. Större delen av Estlands svenskar flydde till Sverige under andra världskrigets slutskede och idag bebos svensksbygderna av ester och ryssar. Före kriget hade ön en befolkning på cirka 2600 personer. Idag är 415 personer skrivna på Ormsö. Ön har en skola, en kyrka, ett folkets hus och ett flertal kulturföreningar.

SKIVSLÄPP

kolla och beställ skivan!
johannabolja.se

5

görgen antonsson, johanna bölja och pär engman
foto: börje dahrén

rallarnas. visor

Johanna Bölja

Trion Rallarnas Visor släppte i höstas sin första cd. I april drar de ut på turné med visor fyllda av arbete, svett och längtan. Sångerskan Johanna Bölja berättar om inspirationen.

Inspelningarna med rallaren Karl Jernberg från Järvsö väckte mitt intresse för rallarvisor. Han fångade mig genom att sjunga sina visor med en mjuk och berättande röst. Historierna är fascinerande och vittnar om ett hårt liv fyllt av arbete, svett och längtan, men också om stark gemenskap och yrkesstolthet. Melodierna går nästan uteslutande i dur och har en tydlig taktfasthet för att vara bra att arbeta till. Det sägs att sången är ett lika viktigt arbetsredskap som släggan, borsten och spettet.

De första sånger som rallarna sjöng under de tidiga järnvägsbyggena var sjömansvisor och beväringsvisor, visor som är taktfasta och passar att marschera eller arbeta till. Men snart började rallarna dikta egna visor som handlade om det hårda liv de levde. Texterna börjar ofta med en presentation av diktaren: "Jag är födder i en stuga vid Landvätterbygd där jag hade både fader och mor ..." Sedan får man följa rallaren genom landskapsbeskrivningar, personskildringar och hårt slit där han sjunger "Rallare vårt hjältenamn, vi med heder bär! Härdat stål finns uti vår arm, guld uti vår breda

barm, järn i Loussavaara karm!". Ofta avslutas visan med en presentation av diktaren som kan låta såhär: "Viljen I nu veta vem visan haver gjort, så är det en rallare, ja i från samma ort. Ja i från samma hemort och i från samma län, som den som lidit döden här uppå järnvägen."

I trion Rallarnas Visor möter jag sångaren Pär Engman som har den ena foten i den irländska folkmusiken och den andra i rock och pop. Jag har själv närmat mig folksången genom studier på Kungliga Musikhögskolans folkmusiklinje. Resultatet blir en man och en kvinna i tät samklang – två röster som kontrasterar varandra och bär historierna framåt. Görgen Antonsson följer oss med sin fiol och lyfter tillsammans med oss fram rallarnas berättelser.

Rallarnas Visor

Apriilturné i Hälsingland planerad med nedslog i bland annat Bollnäs, Skräddrabo, Hudiksvall, Delsbo och Söderhamn.

Vill du veta mer om rallarna?

Läs boken Med slägga, borr och spett av Manne Briandt.

101 hattar att sparka ner innan jag dör

Dansmuseets föreställningar i mars

ons 11/3 12.30 **nypremiär**
tors 12/3 12.30
fre 13/3 12.30
lör 14/3 14.00
sön 15/3 14.00
tis 17/3 18.00 **samtal efteråt**
ons 18/3 12.30
tors 19/3 12.30

folkmusik & dans 1/2015

Idé och regi:
Susanne Marko

Idé, koreograf och dansare:
Silje Onstad Hålien

Musikansvarig/musiker:
Anders Löfberg

Sofia Joons intervjuar Anders Löfberg

Hur uppkom idén till föreställningen?

Det var många som reagerade när Silje Onstad Hålien för några år sedan ställde upp på kappleik som kvinnlig hallingdansare och dansade i kort kjol för att ha möjlighet att klara av den akrobatik som dansen innehåller. Silje reflekterade över att fokus låg på själva sparken och att landa "rätt" och inte lika mycket på dansen i sin helhet. Detta ville hon göra en föreställning om och tog kontakt med Susanne Marko, regissör och dramaturg.

Vad handlar föreställningen om?

Den handlar om en kvinnas relation till sig själv – och omvärlden. Vem är hon? Hur många roller, "hattar", måste hon prova, leva upp till och sparka ner innan hon vet vem hon är och kan bli accepterad med alla sina sidor? Föreställningen är ett gränsöverskridande arbete där vi utforskar folkdansens och folkmusikens möjligheter som modern danskonst och musik.

Hur kom du in i bilden?

Jag hade jobbat med Silje tidigare och när hon frågade om jag ville vara med som ensam musiker tyckte jag att det lät som en spännande utmaning, och lite läskig ... men jag sa ja!

Vilken är din roll?

Jag är musiker och spelar cello, fiol, hardingfela och sjunger. I vissa nummer dansar jag också och agerar som Siljes motspelare. Jag gillar verkligen att få väva samman musiken och dansen genom att själv vara en länk där emellan.

Ni hade premiär i Oslo och har nu nypremiär i Dansmuseet som en del av musikgalan ...

Det känns väldigt kul att vara en del av galan! Eftersom Dansmuseet är en väletablerad scen för samtidsdans i Stockholm hoppas vi även nå en publik som kanske inte hört eller sett folklig scenkonst tidigare. Vi ser fram emot detta!

på bilden: **silje onstad hålien**
foto: **ingvil skeie ljones**

detta är en dans- före- ning

**Göteborgs
Folkdansvänner
ger ut ett unikt
tidsdokument
och firar sitt
75-årsjubileum.
Vi intervjuar en
av författarna,
Kenneth M.
Linton.**

Vad hade ni för mål med boken?

Från början var avsikten att berätta GFV:s historia för våra egna medlemmar, men snart vidgades arbetet. Det var som om texterna levde ett eget liv. Vi författare blev historiens hjälpredor. Arbetet med boken har varit fantastiskt givande och lärorikt. Vi tre författare har haft olika specialområden. Arne Roslund är dräktexpert, Lennart Sandin har djupa kunskaper om dans och själv har jag idéhistoria i botten. Vi har angripit våra ämnen från olika utgångspunkter och med olika synsätt. Vi har alla tre lärt oss mycket nytt. Vi ville ta reda på varifrån – djupare sett – vår förening egentligen kom. Hur och när uppstod folkdans- och folkmusikkulturen? Hur har folkdräkterna utvecklats? Varför bildades GFV just 1938? Var det något ”i luften” som bidrog? Hur påverkade kriget och kristiden föreningslivet? Det var ju inte bara GFV som drabbades.

Vad fokuserar berättelserna på?

Bokens berättelse vilar huvudsakligen på tre ben. Det första är berättelsen om vårt ursprung – varifrån vår förening kommer, djupare sett. Det är historien om folkdansens, folkmusikens och folkdräkternas ursprung och utveckling. Berättelsen om vilka krafter som har styrt denna utveckling och vilka ideologier som påverkat eller försökt influera rörelserna. GFV är en folkdansförening och då är ju också musiken och dräkterna viktiga, för att inte säga integrerade delar i det vi gör. Många medlemmar har sytt sina egna dräkter och i GFV har det bildats flera olika spelmanslag.

Det andra av bokens ben är GFV:s egen 75-åriga historia. Vardagsliv och fester, utflykter och resor, dansövningar och uppvisningar och socialt umgänge utanför dansen. En viktig del här är livet på Abborrhallen, en stor barnkolonibyggnad som föreningen disponerade höst, vinter och vår under cirka 50 år. Livet på

Abborrhallen var mycket viktigt för utveckling av traditioner och det sociala livet i GFV.

Det tredje benet är illustrationerna. Boken innehåller runt 300 bilder, de flesta i färg.

Hände det något oväntat under arbetet med boken?

Mycket av det vi fann under vårt arbete med boken var nytt för oss men det som var mest oväntat var att vi skulle finna nya, tidigare opublicerade fakta. En sådan uppgift var den om de tidigaste folkdansföreningarna i Göteborg. Sveriges första och äldsta folkdansförening är Philochoros, som bildades av Uppsalastudenter 1880. Detta är välkänt, liksom att Svenska Folkdansens vänner bildades 1893 i Stockholm av Arthur Hazelius. Men att det samma år bildades en folkdansförening i Göteborg var okänt. Den hette Folkdansens Vänner, hade över 300 medlemmar och levde i cirka tio år. Dessutom visade det sig att några släktingar till mig hade varit medlemmar. Det var överraskningar i flera lager!

Bokens titel är ovanligt rak och enkel, hur kom ni fram till den?

Under de första decennierna var det inga fikapauser på övningarna. De kom inte förrän på 1960-talet. Men GFV är inte bara en förening där det dansas, utan också en förening med en bred social struktur. Fikapauserna kunde dra ut på tiden. Folk hade trevligt och satt kvar vid fikaborden och pratade och pratade. GFV:s ordförande och första dansledare tyckte att det blev väl mycket prat och en kväll reste han sig och sade uppfordrande:

– Detta är en dansförening!

Orden fick avsedd verkan, de fastnade direkt och blev bevingade. Numera används uttrycket ofta och i olika sammanhang för att samla folk eller få uppmärksamhet.

Detta är en dansförening blev det självklara valet för bokens titel.

kolla!
gfv.se

beställ boken!
gfvbok75@gmail.com
031-331 32 11

en kreativ mötesplats

Susanne Rosenberg

Utifrån kan det verka mystiskt. Vad är en högskoleutbildning i folk r

Vid det här laget har Kungliga Musikhögskolan (KMH) utbildat mer än 200 folkmusiker, spelmän och folksångare med inriktning folkmusik sedan 1976. Trots det vilar det fortfarande ett mystikens skimmer över vad studier i folkmusik på högskola kan innebära. När vi nu närmar oss ett fyrtioårsjubileum på KMH vill vi anstränga oss lite mer för att beskriva det vi gör, beskrivningar som säkert kan gälla även för andra folkmusikutbildningar i Norden.

Studier på högskola kan ju låta så akademiskt. Man tänker på höga hattar, professorer, pannor i djupa veck, högskolepoäng och teori – men absolut inte praktik! Visst är det teori, visst lägger man pannan i djupa veck, visst är det högskolepoängen som är måttet och visst finns en och annan professor, men det är inte alls som man tror. En högskola är en spännande plats där unga begåvade människor som brinner för samma saker får möjlighet att samlas. För att utvecklas. För att mötas och kommunicera. För att låta sig nyfiket inspireras och storögt förundras. För att utsättas för sådant de kanske inte skulle möta annars. En högskola är en kreativ plats för att musicera, reflektera, lyssna, teoretisera. Helt enkelt en mötesplats för konstnärlig, teknisk och genremässig utveckling.

Mer olika efteråt än innan

Man kan tro att en sådan plats för just folkmusiker skulle skapa en slags folkmusikens "broilers". Blir inte alla likadana? Jag skulle nog säga att det är precis tvärtom. Min erfarenhet är att de som går en folkmusikutbildning istället blir väldigt olika. Självklart mer professionella,

och med det får de ett gemensamt "språk" som gör det lättare att kommunicera och överleva som frilansmusiker och pedagoger med just sin kompetensprofil på en hård arbetsmarknad. Nej, om man talar om likriktning skulle jag säga att alla är mer lika när de söker in än när de går ut. Vilket är helt i sin ordning eftersom vi inte utbildar mot en yrkesroll där man spelar komponerad musik i fast ensemble, utan istället utbildar frilansare som spelar gehörsbaserad, nyskapad musik i en genre där det är viktigt att ha sin egen profil.

Dessutom är det så att en utbildning kommer att förändra en oavsett om man vill det eller ej. Man kommer att få prova saker man aldrig gjort förut, sådant man inte valt själv att göra, man kommer att lära sig nya saker. Kanske möta helt annan musik än annars, kanske från en annan del av jordklotet, kanske från en annan genre?

Man kommer att lära sig nya instrumental- och sångtekniker och hur man spelar kommer att bli ifrågasatt. Man kommer att få fördjupa sig, få dyka djupare ner i traditioner och spelsätt men också ges möjlighet att bredda sig. Genom detta arbete utvecklar man sin egen profil, får möjlighet att utveckla sin egen estetik och sätt att musicera i samspel med andra.

Utvecklas utan att vara produktiv i varje sekund

Den egna profil som man därigenom utvecklar kan man sedan använda sig av i sitt yrkesliv och för att klara sig på en frilansmarknad behöver man vara profilerad, unik och flexibel. Att på en utbildning vara tillsammans med andra som gillar

samma sak gör att man vill spela tillsammans, samtidigt som man också skärper sin egen profil. Att gå på en utbildning är att få utvecklas under en koncentrerad tid utan att vara produktiv i varje sekund. Utan att direkt skapa ett resultat, ett jobb, ett gig, en konsert, pengar till överlevnad. Att få göra detta under ett antal år utifrån sin begåvning och sitt intresse ger en större möjlighet att utveckla sin egen stil. Det är unikt. Och att gå en utbildning tillsammans med andra skapar ett fantastiskt nätverk för yrkeslivet.

Genom vår statliga utbildningspolitik har vi genom politiska beslut bestämt att staten bidrar ekonomiskt för att man skall kunna göra detta. Det gör det möjligt för alla som vill investera sin

Folkmusik på KMH

- Utbildningar för folkmusiker vid KMH har funnits sedan 1976, och var en av de första utbildningarna inom folkmusik på högskola i Europa.
- 1994 blev folkmusik en egen institution, och sedan 2000 öppnades utbildningarna också för studenter med inriktning mot andra folk- och konstmusiktraditioner än svensk folkmusik. Sedan 2004 har institutionen ett eget våningsplan och 2016, lagom till fyrtioårsjubileet, står en ny Musikhögskola färdig på Valhallavägen.

- En grundutbildning (kandidat) med inriktning svensk folkmusik eller folkmusik och konstmusik från andra kulturer är tre år på heltid och en påbyggnadsutbildning (master) med samma inriktningar två år. Institutionens lärarkår består av en mix av många timlärare och några få anställda lärare (inom fiol, sång, teori, dans och ensemble).
- Det finns 17 högskolor inom nätverket Nordplus med folkmusikutbildningar, i Danmark, Estland, Finland, Lettland, Litauen, Norge och Sverige.

< musik? Vad är det man faktiskt studerar? Hur ser utbildningen ut?

foto: jonas hjalmarsson

kraft och begåvning att söka sig den möjligheten, något som inte är givet överallt i världen och i synnerhet inte för de som har valt folkmusiken som sin musikaliska uttrycksform. Det är en gemensam investering för samhällets väl och det är meningen att statens pengar skall leda till yrkesverksamma folkmusiker som kan leva på sitt yrke. Också där är profileringen viktig i den frilansverklighet som möter en folkmusiker. Det gäller att utveckla sin unika mix av djup och/eller bredd som är möjlig och som passar en bäst. Det kan vara en kombination av yrkesroller som musiker och pedagog eller artist och kompositör eller artist-solist-spelman eller forskare-teatermusiker eller ensemblemusiker-solist och

så vidare. För en kreativ person är inte gränserna mellan olika delar av konstnärligt utövande skarpa utan överlappande.

Ett helhetsperspektiv

Men för att återkomma till en av de inledande frågorna – hur ser utbildningen ut? Det vi på KMH:s folkmusikinstitution framförallt tänker på är att trots yttre trender som hela tiden skiftar, försöka ge dem som går på utbildningen en gemensam grund utifrån folkmusiktraditionerna, en plattform. Samtidigt som vi understödjer den profilering som är nödvändig för var och en och som kan vara allt från fokus på att utveckla sitt solospel på fiol i Bingsjö-tradition, sitt tar-spel av traditionsmusik från Irak, till ett fokus på bredd för att bli en flexibel ensemblemusiker på gitarr.

Rent konkret innehåller utbildningen möjligheter att få utvecklas speltekniskt och konstnärligt. Att få möta engagerade förebilder, musiker och lärare som kan utmana och stimulera och ge både medvind och motstånd. Att få chansen att reflektera över sitt eget och andras spel. Att få lyssna på äldre och nytt traditionellt spel och sång. Att få fördjupa sig i en eller flera traditioner eller genrer. Att få teoretiska verktyg att förstå musiken. Att få verktyg att beskriva och förstå sin profil. Att få verktyg inom ämnet frilanskunskap. Att få spela tillsammans i olika konstellationer. En utbildning är en kreativ mötesplats där allt samspejar. Där det egna övandet, konserterna, repetitionerna, lektionerna, reflektionerna överlappar och bildar en helhet och tillsammans bygger de 10 000 timmar som behövs för att man skall bli

riktigt bra – konstnärligt och tekniskt – inom sin kompetensprofil.

Vår tids musikaliska uttryck

Det saknas inte utmaningar för folkmusikutbildningar på högskola. Ju mer global vår musikvärld blir, dess mindre blir det mediala och kommersiella utrymmet för smala genrer. Samhällsstödet blir allt mer villkorat och kortsiktigt. Högskoleutbildningarna måste både förhålla sig till och vara en aktiv part i utvecklingen. Men under de snart 40 år som utbildningar i folkmusik funnits har vi erfärut hur en utbildning som vilar på traditionsmusikens grund kan vara en kreativ mötesplats, skapa helt nya uttryck och ge utrymme för både fantastisk musik och folkmusiker som gör avtryck i dagens musikvärld. Det är ett spännande uppdrag att vara med och skapa möjligheter för denna utveckling att fortsätta!

Susanne Rosenberg

Prefekt för institutionen för folkmusik sedan 2005. Hon är folksångerska och lektor vid KMH i bland annat folksång, kulning och scenisk gestaltning. 2013 blev hon KMH:s första doktor i musik efter disputation inom konstnärlig forskning.

Texten är en bearbetning av ett inlägg vid Svenskt visarkivs seminarium År det bättre att lära sig av Näcken? under Folk & Världsmusikgalan 2012 i Malmö.

Flamencon – sången, dansen och gitarren – är ett okuvligt vittne till sorg och förtvivlan, men också till kärlek och allt som är mänskligt.

Flamenco är en konstform som i sin enklaste form består av sång, dans och gitarr i en värld av rytmer och olika känslolägen. Idag syns flamencon på stora musik- och dansscener runt om i världen, likväl som den kan ses som ett naturligt inslag på familjära födelsedagskalas. Den berör och fascinerar – något som utan tvekan har att göra med dess mångkulturella arv. Flamencons historia är djup, bred och mångfasetterad.

Flamencon föddes på den iberiska halvön, som under seklernas gång bebotts av en mängd olika folkslag – fenicier, greker, araber, romare, morer, romer och judar – och varit en smältdegel där kulturer mötts och nya uttryck fötts. Många flamencovetare vill gå ända tillbaka till 1400-talet för att hitta flamencons rötter. Under 1400-talet anlände vandrare romer till Spanien från Indien. Spanien var då under moriskt styre och romerna kunde röra sig lika fritt i landet som morerna och judarna. Detta kom senare att ändras dramatiskt. De katolska monarkerna i Spanien tvingade på 1500-talet alla invånare att konvertera till kristendomen. Morer och judar fick välja att konvertera eller utvisas. Även romerna fick det snart svårare, och en del flydde

till områden som var svårare för auktoriteterna att nå där de levde i utanförskap och fattigdom. Deras tillvaro präglades av låg social status. Flamencons första frön såddes i mötena av alla dessa folk som levde i utanförskap. När förtrycket av dessa grupper luckrades upp under 1800-talet, återkom de förföljda grupperna till städerna efter att ha levt bland bergen eller varit på resande fot. Musikaliska uttryck i gruvorna, i smedjorna och fiskhamnarna, där många andalusier arbetade, blev till de första flamencosångerna.

De första sångerna var enkla och direkta och sjöngs ackompanjerade av arbetet, varav till exempel städets höga klang kan höras som ackompanjemang än idag. Flamencosången präglas av ett särskilt direkt, klagande, och starkt uttryck. Själva texterna kan behandla allt från djupaste kärlek till politik, men de allra första gav uttryck till den misär och protestvilja som fanns hos de utstötta.

Flamencons dans har sina rötter i Spaniens folkliga danser, klassiska spanska danser och escuela bolera, blandat med romska danstraditioner där fötterna stampar rytmer. Precis som sången är uttrycket direkt och kraftfullt.

Gitarren användes som ackompanjemang redan på 1600-talet, men den typen av gitarr som idag hörs i flamencosammanhang kom till under 1800-talet. Flamencogitarren etablerades under flamencons guldålder vilken brukar dateras från slutet av 1800-talet till 1920-talet. När kabaréer och music halls var som mest på ropet i Europa, upprättades kafés cantantes i Spanien där flamenco visades upp för en bred publik som tacksamt tog emot den. Flamencosången, -dansen och -gitarren spreds och etablerades som en egen konstform.

Flamencon flyttar in på scenen

Under 1920–1950-talet spreds flamencon även till scenerna och teatrarna till många puristers stora skräck. Snart började flamencon på allvar spridas även utanför Spanien.

Pia Pohjakallio

flamencoblick

Sångerna som valdes var lättare i tonen och uttrycken blev mjukare i kanterna. I Sverige började flamencon synas under 1950-talet när kringresande kompanier med spansk dans som specialitet började turnera runt i Europa. Från början anammades uttrycksformen främst av dansare och gitarrister, men idag finns det en mängd flamencosångare i Norden, och även flamencoutövare som spelar fiol, slagverk och blås. Den dans som kunde ses på scenerna under de första åren var framför allt stiliserad spansk folkdans, klassisk spansk dans eller escuela bolera. Bland de tidiga utövarna kan nämnas Dan Grenholm och Eva Norée (tidigare Möller) bland gitarrister, och Barbro Thiel-Cramér bland dansare. De gjorde att flamencon kom att etableras som en seriös konstform i Sverige.

Men vad går denna mystiska flamenco ut på? Jag brukar förklara flamencons praktik som olika sätt att låta flamencons palos (stilar) och compas (takt eller grundrytm) interagera med varandra. Förståelsen för olika palos och compas delas utövare emellan, men var och en kommunicerar dem på sina egna sätt genom gitarren, sången eller dansen. Det finns runt ett hundratal olika palos, varav kanske 10–20 är vanligt förekommande. En palo karaktäriseras av dess texter, dess compas och känsla. Bland gruvorna i bergen finns melankoliska och djupa tarantas och seguriyas. Närmare havet finns de gladare cantiñas. Många av de äldre sångverserna som sjungs har ofta förts vidare i folkmun och saknar känd författare, även om sångare idag kan se det som en stolthet att presentera egna nya texter. För många sångare är det själva tolkningen som står i fokus.

Flamenco för finsmakare

Interaktionen med dessa stilar kan se väldigt olika ut beroende på kontext. I en peña de flamenco (en flamencoförening) handlar det mycket om att bevara den rika sångtraditionen. Väggarna på peñas är klädda med uppmaningar om att respektera konsten, kunnandet och lyssnandet. Klientelet är ofta riktiga flamencoälskare och kännare som på sångversens första fras direkt kan höra vilken typ av soleá eller seguriyas det handlar om. Peñas kom till på 1950-talet som en reaktion på den mer teatrala flamencon.

Tablaos (flamencoklubbar) kan jämföras med jazzklubbar eller kabaréshower och är efterföljare till cafés cantantes. Här brukar flamencon

framföras i en enklare form. En gitarrist, en sångare och en eller flera dansare betalas för att framträda inför en publik bestående av utövare och musikälskare. Vissa satsar på större namn inom den internationella flamencoscenen och erbjuder en möjlighet att se dessa stjärnor på ett nära och väldigt levande sätt. Ofta är form och koreografi mer eller mindre obestämd. Flamencon är direkt engagerande, reaktiv, och söker kontakt med sin omgivning. Peñas och ibland även tablaos är ofta mindre och intima scener som skapar stunder av "luft som går att ta på", lockar fram tårarna eller manar fram skratt när en minst anar det.

Fler flamencoklubbar i Japan än i Spanien

På scenerna löper idag flamencon parallellt med den samtida scenkonstens eller musikens svängningar. Flamencoskolade koreografer kanske ställer en palo med hela dess innebörd i förhållande till ett filosofiskt ställningstagande, medan en gitarrist eller sångare kan komponera musiken till sammanhängande kompositioner eller tonsätta dikter med flamencopalos. Likaså är flamencon i lika hög grad levande i sitt ursprungliga sociala sammanhang. På bröllop eller högtider av olika slag, kan flamencos bryta ut i sång eller dans, eller välja att plocka fram gitarren. Något som länge har varit ett fenomen att enbart få uppleva i Spanien har sakta men säkert spritt sig ut i världen där det finns flamencoutövare. Idag finns det fler tablaos i Japan än i Spanien! Under mina vistelser i Spanien har jag såväl hamnat på flamencotårkalas där jag blivit insvept i galna bulerías – men likaså på en promenad i centrala Stockholm fick jag en letra, sångvers, sjungen till mig av en för mig då okänd sångare som hade sett mig stå och stampa en rytm.

Idag är det väldigt intressant att befinna sig i flamencovärlden som å ena sidan är en värld fylld med tradition, musikalisk kunskap och protagonister som skapat riktning och formspråk. Å andra sidan är det en rebellisk nyskapande, sökande, analyserande och ifrågasättande värld där flamencoflashmobs på banker i det krisdrabbade Spanien påminner dagens utövare om konstformens början i utanförskap.

Flamencon finns sedan 2010 upptagen på UNESCO:s lista över immateriella kulturarv och det är härligt att se detta universella och direkta uttryck synas mer och mer på scenerna även i Sverige.

Pia Pohjakallio

Frilansande dansare, koreograf och producent, aktuell med Stockholms nya tablao FlamencoFredag@Odenplan.

Program på FlamencoFredag@odenplan Pygmeateatern, Stockholm

20 mars

Compañía Ann y Robie Flamenco
Aire de Vida

24 april

Bettina Flater (gitarr)
Aire de Vida med gästen Sofia Castro (dans)

8 maj

Eva Norée Möller (gitarr)
Aire de Vida

Utställning

I korridorerna till foajén finns flamencoteckningar och -skulpturer av konstnären Annika Heed (på bilderna).

Lexikon

aficionado flamencoälskare.

compas takt eller grundrytm i en palo.

en compas betyder i takt.

escuela bolera en gren inom klassiska spanska dansen där det till och med finns en syllabus såsom i den klassiska baletten.

flamencos folk som lever ett flamencoliv, uttrycker sig genom flamenco.

palo en flamencostil (till exempel soleá, bulerías, seguriyas, alegrías, tangos, tarantos ...).

peña förening eller klubb med egen lokal där det finns en liten scen.

tablaos mindre flamencoscen där sången, dansen och gitarren är i fokus.

möt våra medlems-

Folkmusikkaféet Allégården

Göteborg

Föreningen Folkmusikkaféet har funnits sedan 1978 och arrangerar konsert- och danskvällar respektive spel- och danskvällar på fredagar vår och höst på Allégården, Södra Allégatan 4 i Göteborg. Totalt 30 fredagar per år slår vi upp dörrarna för publik, musiker och dansare.

Konsert- och danskvällarna gästas vi av etablerade artister och tar entréavgift. Under spel- och danskvällarna är det fri entré och lokala förmågor som står för musiken.

Vårt fokus ligger på folkmusik och -dans från Sverige och Norden men varje år brukar vi även ha några kvällar med internationell folkmusik och -dans.

Evenemangstips:

6 mars: Thomas och Marit Westling

Två folkmusiker från Hamar i Norge som spelar polskor och andra låtar från Sverige och Norge och är mycket uppskattade, särskilt bland folkdansare. En högtidsstund för alla som tycker om folkmusik och folkdans!

10 april: Björnert, Hedin, Pekkari

Pelle Björnert (fiol), Johan Hedin (nyckelharpa) och Erik Pekkari (durspel och cittra) är tre välkända spelmän som vet hur en låt ska dras. Detta gäller speciellt polskor från 1700-talet som brukar kallas slängpolska.

8 maj: SVER

Norsksvensk powerfolk kvintett med nästan tio år bakom sig som består av Olav Luksengård Mjelva (fioler), Anders Hall (fioler), Leif Ingvar Ranøien (durspel), Adam Johansson (gitar) och Jens Linell (slagverk). SVER levererar en musikalisk skål till festen, jäntorna, musiken och livet! Från folkmusikens djupaste klangbotten mejslar de fram en kraftfull ljudbild så att svetten lackar. Mellan låtarna blir det rövarhistorier av olika slag.

Folkmusik i Linköping

foto: anna-karin ekman

Föreningen bildades 1985 i Linköping. Den huvudsakliga verksamheten var från början att arrangera folkmusikkaféer där dansare och spelmän kunde träffas. Föreningen bytte senare namn till Folkmusikföreningen i Linköping och därefter till det nuvarande namnet Folkmusik i Linköping.

Vi arrangerar folkmusikkaféer, konserter med danskvällar och spel-, vis- och danskurser. Folkmusikkaféer och konserter ordnas ungefär en gång i månaden. Sedan 2003 arrangerar föreningen också Linköpings Folkmusikfestival som snabbt blev en av Sveriges största folkmusikfestivaler, med besökare från hela landet.

Folkmusik i Linköping har störst fokus på svensk folkmusik och på nästan alla våra evenemang finns det möjlighet till dans. På Linköpings folkmusikfestival finns möjlighet att uppleva många olika sidor av folk- och världsmusiken.

Evenemangstips:

17 mars: Saint Patrick's Day firas med en konsert med Quilty på L'Orient i Linköping.

9–10 oktober: Linköpings Folkmusikfestival Första onsdagen varje månad under terminerna: folkmusikkafé

sver
foto: ingvil skeie ljones

organisationer

kolla!
folkmusikkafeet.net
folkmusik.nu
folkmusikenshus.se
umeaefolkmusik.se

Folkmusikens hus

Rättvik

Folkmusikens hus är Dalarnas folkmusikcentrum. Syftet med verksamheten är att sprida kunskap och väcka intresse kring folkmusik och -dans som spännande historia och en kreativ del av nutida musikliv. Våra ledord är Bevara, Berätta och Berika vilket tar sig uttryck i arkivservice och IT-utveckling, utställningar, kursverksamhet, konserter och danser. Butiken har ett stort sortiment av cd-skivor, noter och litteratur och fungerar som ett informationsnav för folkmusik och -dans.

Sedan 2004 har vi ett regionalt uppdrag från landstinget Dalarna att stödja och utveckla folk- och världsmusikmiljön i Dalarna. Här är arrangörsföreningarna, Dalarnas spelmansförbund och kommunernas kultur- och musikskolor viktiga samarbetsparter.

Vårt offentliga uppdrag har en regional bas, men vi arbetar på flera plan från det lokala till det internationella. Det gör oss delaktiga i många spännande nätverk och sammanhang. Vi arrangerar Folkmusiknatta, tävlingen Årets unga folkmusikband, Lerdalsstämman och Bingsjöstämman tillsammans med Dalarnas spelmansförbund och Bingsjö by. FMH driver sedan 2011 folk- och världsmusiklägret Ethno och har dessutom ett nationellt och regionalt folkbildningsuppdrag av studieförbundet Bilda.

Evenemangstips:

9 april: Svensknorska SVER med ny platta i bagaget.

12 april: Emma Reid & Robert Harbron

7-8 maj: Maria Jonsson & Sofia Sandén med barnföreställningen Långt bort i skogen – Långt bort i tiden.

9 maj: Quilty

Sommarutställning: bilder av Tomtar och Troll-illustratören Einar Norelius

emma reid
foto: felicity laurence

Umeå folkmusikförening

lisa lestander trio
foto: aron mattsson

Umeå folkmusikförening har sitt ursprung i föreningen Gnid & Drag som bildades 1978 och verkar för att stödja instrumental och vokal nationell och internationell folkmusik och -dans i Umeå-området.

Genom danskvällar, konsertarrangemang, kursverksamhet och kontakter med andra organisationer med intresse för kulturarvsfrågor är Umeå folkmusikförening en aktiv part i utvecklingen av kulturlivet i norra Norrland.

Folkmusikfestivalen har sedan 1986 varit ett årligen återkommande arrangemang med växande publiksiffror. Festivalen har med åren fått uppmärksamhet för sin höga kvalitet, både i Sverige och internationellt. Sedan 2006 arrangeras festivalen under namnet Umefolk med folkmusikföreningen som huvudarrangör.

Vi arrangerar ett antal konserter med efterföljande dans under vår- och hösttermin, ofta i samarbete med Norrlandsoperan, Umeå teaterförening och studieförbundet Bilda. Förutom konserterna ordnar vi renodlade spel-, vis- och danskvällar på Kafé Station i Umeå. Konceptet att som besökare få prova på låtspel, dans och vissång på ett kravlöst sätt är populärt.

Programmen på spel- och danskvällarna innehåller både traditionell och nyskapande svensk folkmusik, medan konsertprogrammen även innehåller folkmusik från andra kulturer och nationella minoritetsgrupper. Dansen är viktig och vi ordnar ofta dans under konsertkvällarna.

Evenemangstips:

21 mars: Balkanfest med Flygande Bokrullen, Svensk Peppar och Mullin Mallin.

29 mars: Sångers från norr – Lestander, Öberg, Knutsson.

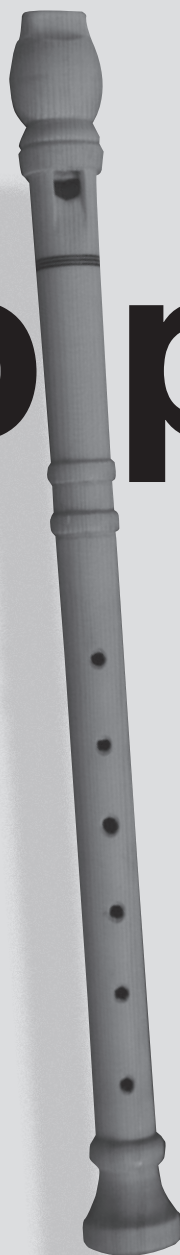
10 april: Limbohofvet

trolska, vilda och karga

Flavia Devonas

kolla!
harjedalenskulturcentrum.com

pipor

Landskapsinstrument dokumenterar och återspeglar ett folks klingande musikaliska traditioner och kulturella hemtrakt. Inte många landskap har kvar sina landskapsinstrument, men härjedalspipan är ett typiskt sådant – ett instrument som i gamla tider spelades av vallpojkar och valfflickor runt om i Härjedalen. Pipan har traditionellt använts som ensaminstrument för egen förströelse, men det finns också möjligheter till samspel med andra instrument som fiol. I och med att vallpojkar och -flickorna försvann, försvann också traditionen med sådana instrument.

Ur arkiven in i skaparglöden

Det är främst tack vare de två bröderna och spelmännen Jonas Jönsson (1864–1951) och Ol' Jansa (Olof Jönsson, 1867–1953) som kunskapen om vallflöjten som spelats i trakterna runt Sveg sedan 1700-talet och dess traditioner lever kvar än i dag. Svenskt visarkiv har givit ut en låtbok och cd med Ol' Jönses musik för härjedalspipan.

Som resultat av projektet Musik i Härjedalens skogar förr och nu blev härjedalspipan senast tillverkad och spelat av Oskar Olofsson i Lillhärdal. Före sin bortgång år 2002 förde han den vidare till Gunnar Stenmark i Ås, som fortfarande håller traditionen vid liv. Idag vill allt fler lära sig att spela härjedalspipa och nya samarbetsprojekt uppstår. Bland annat har Göran Månsson kombinerat härjedalspipan med orkester.

En unik pipa med trolsk klang

Härjedalspipan är en så kallad spaltflöjt och den är unik och saknar motstycke i den andra landsdelar. Pipan är gjort av särskild tätvuxen gran som är vuxen ur den näringsfattiga härjedalska myllan. Härjedalspipan är cylindrisk borrad med sex fingerhål, dock utan tum- eller oktavhål. Klangen är mjuk och väsig och det behövs betydligt mer luft för att spela

på härjedalspipan än det behövs för den timida blockflöjten. Musiken som spelats på härjedalspipan är av gammal folkmusiktyp och innehåller toner från en skala som inte är tempererad, det vill säga att tonerna ligger utanför pianots tonförråd. Som Oskar Olofsson sade är "dess ton trolsk och vild, lika karg och ödslig som naturen i Härjedalen".

Härjedalspipan Revisited

Den tredje omgången av festivalen Härjedalspipan Revisited äger rum mellan 5 och 8 mars i år på Härjedalens Kulturcentrum i Lillhärdal. I år ligger fokus på flöjtspecifik folkmusik i Skandinavien och Nordeuropa, eftersom ett stort antal regioner i Norden har sina landskapsinstrument och särskilda flöjter med ursprung i herdarnas liv.

De medverkande länderna (Sverige, Norge, Finland, Färöarna och Ryssland) är präglade av en liknande natur, landskap och liv under hårda villkor. Folkmusiken är en traditionell uttrycksform som reflekterar den unika naturen, landskapet och livsformen där den varit eller är ett levande kulturarv. Festivalen tar upp frågan om hur de olika musikerna och kompositörerna är inspirerade av naturen och hur de använder traditionella instrument som spelpipan i nutida kompositioner.

En annan fråga som lyfts är hur den samtida utvecklingen av folkmusik kan anpassas till spelpipan för att skapa flöjtspecifik folkmusik. Inte bara modern teknologi och elektroniska ljudeffekter presenteras, utan även kompositorisk anpassning av folkmusiken kommer att lyftas fram och diskuteras. Som tidigare år bjuds publiken även på traditionell flöjtmusik från fjärran trakter där flöjten har en praktisk funktion för herdefolket. Därmed bidrar festivalen till utbyte och utvidgning av musikalisk kunskap i ett europeiskt och nordiskt sammanhang och lyfter fram härjedalspipan både som instrument och en kulturskatt som många trodde var bortglömd.

I mars arrangeras festivalen Härjedalspipan Revisited. Naturens inverkan och spelpipan i nutida musik är temat

Härjedalspipan Revisited
– Igår och i framtiden

5–8 mars i Lillhärdal, Härjedalen

HÄRJEDALSPIPAN

Folkmusik festival i Lillhärdal / Härjedalen

REVISITED

Lillhärdal, 5-8 mars 2015

I GÅR OCH I FRAMTIDEN

Instrumentutställning, föredrag, filmvisning

konserter & workshop

Kristiina Ilmonen (Finland)

Steinar Ofsdal (Norge)

Göran Månsson (Sverige)

Anders Hagberg (Sverige)

Torsdag, 5 mars:

15.00 Workshop med Kristiina Ilmonen (FI)

18.00 Vernissage med Ingrid Enarsson

19.00 Wind on Wind (FI)

Fredag, 6 mars:

15.00 Workshop med Steinar Ofsdal (NO)

19.00 Steinar Ofsdal Band (NO)

21.00 Emma o Ellika (SE)

Lördag, 7 mars:

10.00 Workshop Göran Månsson (SE)

14.00 Workshop Anders Hagberg (SE)

17.00 Göran Månsson & Roger Tallroth (SE)

19.30 Yggdrasil (FO)

Söndag, 8 mars:

10.00 Workshop med Gunnar Stenmark (SE)

14.00 Härjedalen på 40 talet (dokumentär)

17.00 Asketics (RU)

harjedalenskulturcentrum.com

VÅREN 2015

PYGMÉTEATERN, Vegagatan 17, Stockholm

20:e februari

Erik Steen (gitarr) & Gustavo Rey (sång)

Aire de Vida

med inbjudna gästen Sofia Castro (dans)

20:e mars

Compañía Ann y Robbie Flamenco

Aire de Vida

24:e april

Bettina Flater (gitarr)

Aire de Vida

med inbjudna gästen Sofia Castro (dans)

8:e maj

Eva Norée Möller (gitarr)

Aire de Vida

UTSTÄLLNING - I den långa korridoren till foajén kommer du att kunna se flamencoteckningar och -skulpturer av konstnären Annika Heed.

BILJETTER

150 kr

(100 kr studerande/pensionärer/arbetslösa)

Bokning av biljetter sker via Pygméteatern:

Telefon: +46(0)8 31 0321

E-post: info@pygmeteatern.se

Kl 18:00 öppnas dörrarna till foajén och du kan njuta av ett glas vin samt lättare tilltugg. Innan programmet börjar berättar vi kort om flamenco, varefter du får njuta av ett flamencoset där kvällens gäster tillsammans med husets cuadro Aire de Vida bjuder på dans och musik. Efter en kort paus bjuder vi på ytterligare ett set där kvällens särskilt inbjudna gäster har fria händer – det kan handla om en renodlad gitarr och sångkonsert, nyskrivet, nyskapande dansstycken eller live-teckning! Kvällen avslutas med en fin de fiesta med kvällens alla medverkande artister.

Läs mer om vårens artister på vändsidan eller på:
www.piadelnorte.com/flamencofredag

folk & världs-

lördag 7

söndag 8

mån 9-tor 12

onsdag 11

ons 11-tor 12

ons 11-tor 19

torsdag 12

musik-
galan

fredag 13

mars
2015

folkgalan.se

lördag 14

19:00 galakonserten
på berwaldhallen

- 19.00 **Twine, measure, cut...**
föreställning på Teater Slåva, Huddinge
- 19.00 **Bluegrass@Kungängen** med Spinning Jennies & The Rockridge Brothers
Upplands Bro kulturhus
- 17.30 **Avaye Doost, persisk musik med kvinnoband**
Musikaliska
- Pröva på folkdans hos Svenska Folkdansringens**
18 föreningar runt om i Stockholm.
- 19.00 **Ruben Nilson, seminarium och konsert**
Folkkulturcentrum
- 19.00 **Bridget Marsden & Leif Ottosson**
Stallet
- 9.30 & 13.00 **Skolkonserter/workshops med FolkUngar**
Stallet
- 101 hattar att sparka ner innan jag dör**
dansföreställning på Dansmuseet
- 18.00 **Evert Taubes födelsedag**
kransnedläggning och musik på Maria Magdalena k:a
- 19.00 **Pero älskar folkmusik / Lyset i forsen, Norr om Stockholm och Triplex**
Teater Pero

klustret

- 9.00 **Ledarutbildning Folkungar** till musiklärare, ledare etc.
på Musikaliska (föranmälan krävs)
- 9.30 **Mattväverskan och den flygande mattan**
föreställning på Musikaliska
- 10.40 & 11.40 **Långt bort i skogen, långt bort i tiden**
föreställning på Stallet
- 10.40 & 11.40 **Django**
föreställning på Musikaliska
- 12.30 **Musik för och med barn och unga** (föranmälan krävs)
lunchsamtal på Musikaliska, lättare lunch ingår
- 13.30 **Gränslandet**
föreställning på Musikaliska
- 15.00 **Utvecklingsseminarium**
på Musikaliska
- 16.10 **Persisk musik med Kulturskolans stråkorkester**
konsert på Musikaliska
- 16.40 **Folk- och världsmusiken i kulturskolorna**
samtal på Musikaliska
- 16.00 **Jakten på svenskheten**
seminarium med Qaisar Mahmood, på Stallet
- 18.00 **Polskedans och rullstol**
workshop på Stallet
- 19.00 **Quilty, Skenet och Folk All-In Band med vänner**
förfest på Nalen

barn & unga

- 10.00 **Att arbeta internationellt**
- 11.10 **Nationella turnéstrukturer**
- 13.00 **Framtiden för internationellt verksamma folkmusiker**
- 14.10 **Visionsverkstad med Folk You**
- 10.00 **Kultur, en mänsklig rättighet**
- 11.15 **Identitetspolitik eller ett utopiskt vi?**
- 12.15 **Konsten att söka pengar som kulturarbetare**
- 14.00 **Folkdanslagen och uppvisningarna**
- 10.00 **Är svenska egentligen polska?**
- 10.45 **Gammeldansen och folkmusiken – en komplicerad relation**
- 11.45 **Joe Hill 100 år/Tjänarens lott**
- 12.00 **Lunchkonsert** med artister från EPOS, Equality & Plurality On Stage
- 12.45 **Av trummor och tamburiner är visan född**
- 14.00 **Från särbo till sambo – visa möter folkmusik**
- 10.00 **Källan i Slaka** workshop
- 11.00 **Finsk folksång** workshop
- 12.00 **KMH FLOW** workshop
- 12.00 **Oum – en poetisk musiksaga för barn** på Musikaliska
- 14.30 **En tidsresa i flamencons fotspår**, på Etnografiska
- 15.00 **Minifolkgalan med barn och ungdomar**, på Boo Folkets Hus
- 16.00 **Mässa, mingel och musik** i Berwaldhallens foajé
- 22.00 **Efterfest** på Stallet

på kulturens
seminarier
workshops